

נקודה של התבוננות וחיון
על פרשת השבוע

אשיחה בחוקי

דרכי עבודת ה'
הנלמדים מהלכות שבת

יחוד השבת

קדושת ארץ ישראל – קדושת החיים הגשמיים
של כל יהודי

בפרשת השבוע משה רבינו מאריך לשבח את ארץ ישראל, שהיא "ארץ טובה ארץ נחלי מים עינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר. ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש וגו'. ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחשוב נחושת וגו'. ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלהיך בה'.

פסוקים אלו נאמרו כהכנה לכניסה לארץ ישראל, אחרי ארבעים שנה שבני ישראל היו בתוך ענני הכבוד, אכלו מן ושתו מבארה של מרים. וכיון שלא היה מוטל עליהם להתעסק בענינים גשמיים, הם היו פנויים לענינים רוחניים ועבודת ה'. כמובאר בספ"ק שמתעם זה גופא הם לא רצו להיכנס לארץ ישראל – כיון שהם חששו שיפלו שם ממדרגתם. אולם משה רבינו מאיר לבני ישראל את דבריהם של יהושע וכלב – "טובה הארץ מאד מאד", והיינו שתכלית הבריאה היא גילוי כבודו יתברך בתחתונים דיקא.

זה ענין האריכות בשבח ארץ ישראל, 'ארץ הקודש', שיש בכך חידוש גדול – שהרי עוסקים ב'ארץ', דהיינו תוקף הגשמיות, אולם מצד שני היא 'קודש'. והיינו, שיש מציאות של 'קדשים', והיינו פרישות גמורה מכל שייכות לחולין, אולם השי"ת רוצה שיעשו לו 'דירה בתחתונים', והיינו בחינת 'חולין' על טהרת הקודש' – שיהודי יחיה בתוך הגשמיות [-ארץ], ושם יעשה להשי"ת מעון ודירה [-הקודש].

מובן, שהארה זו שייכת גם כשהאדם נמצא [בפועל] בחוץ לארץ, כמו שכתב ה'מאור עינים' (פרשת שמות) בשם הבעש"ט הק', בביאור דברי חז"ל (כתובות ק'): "כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוה" – [מי] שהארציות שלו הוא גם כן 'ישראל', כראוי לאיש הישראלי להיות לו הדעת וכל, אז דומה כמי שיש לו אלוה. מה שאין כן הדר בחוץ לארץ, שהוא חוץ לגבול הקדושה שאין לו הדעת הנ"ל, אז דומה כמי שאין אלוה'. והיינו שהמכוון הפנימי בעבודת ה' בארץ ישראל הוא עבודתו יתברך וגילוי כבודו בתוך הענינים הגשמיים, ועבודה זו שייכת גם כאשר יהודי מתגורר [לעת עתה] בין האומות.

ואחר הבהירות שהמכוון הפנימי בעבודת ה' בארץ ישראל הוא גילוי שכינתו יתברך בתוך החיים הגשמיים של איש הישראלי, יכולים לשאוב חיזוק רב מלשון הכתוב על ארץ ישראל – "ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלהיך בה", והיינו שהשי"ת צופה ומסתכל תמיד לראות בקיום רצונו הקדום להיות לו דירה 'בתחתונים' – בתוך עניני הגשם.

ומכאן נעבור לפרט נוסף שנאמר בפרשה על ארץ ישראל, שהיא "ארץ הרים ובקעות", ונודע שענין זה נראה היום בחוש, שכן בארץ ישראל יש שינויים קיצוניים בין שני מקומות הקרובים זה לזה, מה שלא רואים [כל כך] בחוץ לארץ.

וגם ענין זה מתפרש על עבודת ה' בתוך עניני הגשם. שכן כל עוד האדם חי בעולם גבוה ונעלה [כביכול בתוך 'ענני הכבוד'], לא שייך אצלו 'הרים ובקעות', כמו שאמרו חז"ל שעניני הכבוד יישרו את ההרים בדרך הליכתם של בני ישראל במדבר. אולם כאשר יהודי נכנס לעבוד את השי"ת בארץ ישראל – בתוך הגשמיות, עליו לידע שעתיד לעבור עליו מה שיעבור, 'הרים ובקעות', אך כל אותם מעברים הם חלק בלתי נפרד מקדושת ארץ ישראל, ועל ידם אנו עושים להשי"ת 'דירה בתחתונים'.

(אשיחה בחוקי' שיחה ג תשע"ב, שיחה ג תשע"ח)

ל"ט מלאכות בבריאת העולם, בפסוקי התורה
ובבנין המשכן

חז"ל הק' מבארים של"ט מלאכות שבת מכוונים כנגד ל"ט פעמים שכתוב בתורה תיבת 'מלאכה', וכנגד ל"ט מלאכות שהיו בבנין המשכן. ובירושלמי איתא שהם כנגד ל"ט פעמים שנכתב בתורה התיבות 'עבודה' ו'מלאכה' בפרשת המשכן.

והנה, לכאורה היה מקום לומר שיש בבריאה יותר מל"ט מלאכות, אלא שצורך בנין המשכן הוצרכו רק לל"ט מלאכות. וכמו כן הוזמן שזה מספר הפעמים שכתוב בתורה תיבת מלאכה.

אולם האמת אינה כן: המושג ל"ט מלאכות מושרש בעצם מציאות הבריאה, ועל ידם ברא השי"ת את העולם, כמו שכתב בהקדמה לספר פאת השולחן ששאלו את הג"א על הפיוט "אז ראית וספרת והכנת" (לשבת שקלים): "מה המה כל כך תיבות, והשיב שהם ל"ט תיבות, ובהם מוזמנים ל"ט מלאכות של מעשה בראשית שבהן ברא הקב"ה את עולמו, ומכולם שבת ביום השבת, ולכן נאסרו לנו ל"ט מלאכות בשבת" [ובספר שבת שלום (להד"צ ר"ש משאין זיע"א) האריך בביאור דבריו, ויצא למצוא בפרשת בריאת העולם את כל הל"ט מלאכות].

ואחר ש'איסתכל באורייתא וברא עלמא', מובן מה שיש בבריאה ל"ט מלאכות [שורשיות], שכן אין בבריאה שום מציאות שאין לה שורש בתורה. ואחר שנכתב בתורה ל"ט פעמים 'מלאכה', מובן שהבריאה נבראה בל"ט מלאכות. והנה, השי"ת הניח את האדם בגן עדן וצוהו עליו "לעבדה ולשמרה", ואחר כל הסודות והרמזים שיש בכך, יש בראשונים שפירשו תיבות אלו כפשוטן [-שיהיה עובד אדמת הגן, ויזע לו שם כל מיני תבואות, ויזע לו שם כל מיני פירות' (לשון רבינו בחיי)]. והיינו, שגם קודם החטא היה מוטל על האדם לעסוק במלאכות שונות, והמכוון בכך היה כדי שהוא ישתתף בכך עם השי"ת בבריאת העולם.

וכן הוא לדורות עולם, שהרי "אין כל חדש תחת השמש", וכשם שכל חפץ וכל מחשבה והרגשה בבריאה שורשים במה שנברא בששת ימי

המבורס מהדברים לעובדא ולמעשה: שהנה כל יהודי מתעסק במלאכות שונות, והבחירה מסורה בידו: האם ליפול [שוב] בחטא הקדמוני – לסבור ולהרגיש שהוא הוצרך והעושה לבדו, או להתחלק במאמנה שכל מה שהוא עושה כאן למטה זה חלק מתוקן העולם, מלעבדה ולשמרה, ובנין משכן להשי"ת, דירה בתחתונים.

המבורס מהדברים לעובדא ולמעשה: שהנה כל יהודי מתעסק במלאכות שונות, והבחירה מסורה בידו: האם ליפול [שוב] בחטא הקדמוני – לסבור ולהרגיש שהוא הוצרך והעושה לבדו, או להתחלק במאמנה שכל מה שהוא עושה כאן למטה זה חלק מתוקן העולם, מלעבדה ולשמרה, ובנין משכן להשי"ת, דירה בתחתונים.

וכן הוא לדורות עולם, שהרי "אין כל חדש תחת השמש", וכשם שכל חפץ וכל מחשבה והרגשה בבריאה שורשים במה שנברא בששת ימי

גיד הנשה – הלאו הראשון בתורה | ביאור המחלוקת אם יש בגידין בנותן טעם |
גם במקומות הדוחקים ביותר יש ניצוץ קדושהסיסי אור על סדר
הדף היומי

מכון שבת

והנהגת הדברים בפנימיות, שכן ה'טעם' הוא הפנימיות של המאכל, והיינו שהטעם שיש בתוך המאכל מבטא שיש כאן ניצוץ קדוש [הצריך תיקון]. וכאשר יש מאכל האסור באכילה ויש לו טעם, הרי זה בבחינת 'אלות השכינה': ניצוץ קדוש הנמצא בגלות ובהעלמה. וזה המכוון בגידין אם יש לגיד הנשה טעם, שכן מאחר שגיד הנשה הוא שורש הרע, לא יתכן שיש לו חלק בקדושה, אלא הוא 'כולו רע' [ולכן זה הלאו הראשון, בהיותו בבחינת עמלק, הראש והשורש לרע שבבריאה]. אולם אליבא דאמת לא תיתכן מציאות בבריאה שאין לה ניצוץ קדוש המחיה אותה, וגם בעומק הקליפות יש 'טעם קלוש', דהיינו ניצוץ רוחני דק, שהוא החיות של אותו מקום. וזה המכוון הפנימי בכך שבאמת יש לגיד טעם קלוש.

(פלאות עדותיך פרשת וישלח, 'פרחה הגפן פרשת וישלח', 'מכון שבת' קדשים עמוד תיד)

ב'אנכי ולא יהיה לך' כיון שמצות האמונה היא שורש כל המצוות – על דרך זה יובן שמצד סדר התורה [ומצד סדר מאורעות הבריאה] הלאו הראשון הוא לא שורשי הנוגע לאיסור אכילת 'גיד הנשה', והוא הראש לכל השס"ה לאוין המכוונים כנגד השס"ה גידין [המצוות עשה הראשונה היא 'פרו ורבו', שכן תכלית הבריאה היא להעמיד דורות לכבוד שמו יתברך, וזה שורש הכל].

ומכאן ניכנס למחלוקת התנאים אם יש בגידין בנותן טעם, ובתוך הדברים אמרו חז"ל [לסיד שאין בהם בנותן טעם] "גיד הנשה עין הוא, והתורה חייבה עליו", והיינו שאין בו טעם [ואכילה בלא טעם אינה אכילה]. מכל מקום התורה אסרה [אולם בליעתו מותר]. וידועים דברי הרשב"א שאין הסוטה שנתלקו במציאות אם יש לגידין טעם [שכן יסלים לבד שאלו ז' על די גב"ר]. אלא שיש לגידין טעם קלוש, ומחלוקת היא אם די בכזה טעם [כדי לאסור את בליעתו] או לא.

"יש בגידין בנותן טעם" (תולין פ"ט). "גיד הנשה עין הוא והתורה חייבה עליו" (שם צ"ב).

איסור אכילת גיד הנשה הוא הלאו הראשון שכתוב בתורה. והנה איתא בזה"ל שהרמ"א אברים הם כנגד הרמ"ח מצוות עשה [שעל האדם לקיים ולעשות באברים], והשס"ה לאוין הם כנגד השס"ה גידים [ששייכים לדם, הרומז לחלק של היפך הטוב, בחינת הלא תעשה]. ואחר שכל ענין שורש בפעם הראשונה שהוא מוזכר בתורה, כמה מכוון הדבר שהלאו הראשון בתורה עוסק באיסור אכילת 'גיד', ואיסור זה הוא הראש לכל הלאוין המכוונים כנגד השס"ה גידים. וביותר יאירו הדברים לפי מה דאיתא בספ"ק שגיד הנשה הוא שורש כל הגידין, ומובן איפוא שלא זו היא הראש וראשון לכל הלאוין [-הגידים].

וכשם שבנותנית התורה לישראל פתח השי"ת את 'עשרת הדברות'

דתן ואבירם (יא ו)

הקשר של דתן ואבירם לדואג ואחיהו ורשעי הפרים שהקריב אליהו בהר הזרם ורשעים קטנים עליהם חזר יעקב אבינו

אמנם לבסוף זכו גם הם לחיקון, כמ"ש האריז"ל (ספר הליקוטים, קורח): "דע לך, כי דתן ואבירם נתגלגלו בשני פרים שהקריבם אליהו ז"ל וכו', ונשרפו שניהם כמו שנשרפו בימי משה עליו השלום".

ומסווגא זו יש ללמוד את גדל רחמי ה' על כל נשמות ישראל, גם על הרחוקים ביותר, שגם הם יזכו לחיקון. ולכן תיקונם היה על ידי הקרבן שהקריב אליהו בהר הזרם, שהיה בכך משום התפשטות קדושת ירושלים עד לסוף ארץ ישראל, והמכוון הפנימי בכך הוא להתפשטות רחמי ה' על הנשמות הרחוקות והנידחות ביותר (ויש לומר שהם זכו לחיקון דוקא אז, שכן אמרו חז"ל (ירושלמי פאה א א) שבאותו הדור לא היו דלטורין, שזה היה חטאם של דתן ואבירם).

והנה בפרשת וישלח מסופר על המסע של יעקב אבינו בדרכו לארץ ישראל, ומסופר שם שכאשר הוא הגיע לנחל יבוק, הוא לקח את כל אשר לו "ויעבירם את הנחל", ואחר כך הוא "חזר על פכים קטנים". ומבואר בספרה"ק שאותו מעמד היה כעין 'שורש' לחזרתם של בני ישראל לארץ ישראל בהמשך השנים, והבעל הטורים כתב שנחל יבוק נקרא בפניהם כמו שאירע בקריעת ים סוף. ולפי מה שנתבאר שדתן ואבירם זכו לקריעת ים סוף פרטית, יש לומר שזה נרמז בחזרתו של יעקב אבינו על 'פכים קטנים', שכן יעקב אבינו גילה את רחמי ה' על כל נשמות ישראל, למען "לא ידח ממנו נידח".

(מכון שבתך טהרות עמוד תרצא, בני בכורי ישראל ח"א מאמר נב, ושם ח"ב מאמר טט)

דתן ואבירם הם סמל דוגמא לבעלי מחלוקת. הן בינם לבין עצמם, שכן הם ה"שני אנשים עברים נציגים" (שמות ב יג). והן בהיותם חולקים על משה רבינו, כמו שהיה באותו מאורע גופא, שהם דיברו בעזות וחוצפה כנגד משה רבינו, ומסרוהו למלכות, ובכך גרמו לו לברוח ממצרים. וגם במדבר הם המשיכו את דרכם: הן בכך שהם השאירו מהמן כדי לעורר מחלוקת ומדנים, וביותר במחלוקת של קורח על משה רבינו, שכתב האבן עזרא (במדבר כו יא) ש"רעת דתן ואבירם קשה מדעת קורח" (ועי' קדושת לוי כללות הניסים א, ואו"ח הק' במדבר שם).

והנה כתב הרא"ש (שמות י ב) שאף שרשעים מותו במכת חושך ולא יצאו ממצרים, דתן ואבירם נשארו בחיים ויצאו ממצרים כיון ש"אף על פי שהיו רשעים, לא נתיאשו מן הגאולה". ולא רק שהם זכו לצאת ממצרים, אלא שהם זכו לקריעת ים סוף פרטית, כמו שכתב בספר באר מים חיים (שמות יד כט): "ובני ישראל הלכו ביבשה וגו'. מיעוט רבים שנים, לומר כי על שנים מישראל לבד נקרא הים, והם דתן ואבירם שאמרו חז"ל שנשארו, ונקרא הים עליהם לבד". וגם אחרי כל זה הם עמדו ברשעם, וחלקו על משה רבינו [כ"ל].

וגם אחרי שהם נבלעו באדמה, ובאו שוב בגלגול, הם המשיכו במחלוקתם על צדיקי הדורות, כמו שכתב בספר הצינון (פרשת וישב): "יש כת המקובלים האומרים כי אף הרשעים יתגלגלו וכו', וכן דתן ואבירם - דואג ואחיהו, וכאלה רבות הידועים לרזים האמיתיים".

החפץ חיים הסתכלות פנימית על שמירת הלשון מתוך פרשת השבוע

הזהרות מ'לשון הרע' על ארץ ישראל - בחזרתו של השי"ת

והבנת הדברים, שכן בני ישראל נקראים בשמו של הקב"ה, "הסוטר לועו של חבירו, כאילו סטר לועה של שכינו" (סנהדרין נח:), ומדה טובה מרובה - "כל העוזר לישראל, כאילו עוזר את השיכנה" (תנחומא ויחי). ולכן, גם אם לא נרמז נזק ליהודי, אך דיבור רע על בר-ישראל הוא חטא גם כלפי מעלה [ולכן לא שייך איסור לשון הרע על נכרי (ראה דברים רבה ו ט)].

ובזה יובן ענין איסור לשון הרע על ארץ ישראל, שהרי בה בחר השי"ת מכל הארצות. ולכן אפילו שהמרגלים דיברו על 'עצים ואבנים', נאמר עליהם "אך בה' אל תמרודו", שכן הדיבור על ארץ ישראל הוא מרידה בהשי"ת. וכמו כן מבואר בחז"ל (כתובות ק"ב) שיש לזהר שלא להתרעם על ישיבת ארץ ישראל. ובדרך של 'מדה טובה מרובה' אנו רואים בפרשת השבוע אריכות בשבחה של ארץ ישראל - "ארץ טובה ארץ נחלי מים עינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר וגו'. ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלהיך בה".

(מספא לשון עמוד קכו)

"ובשלה ה' אתכם מקדש ברנע לאמר עלו ורשו את הארץ אשר נתתי לכם ותמרו את פי ה' אלהיכם ולא תאמנתם לו ולא שמעתם בקולי" (ט כג).

בפסוק זה משה רבינו מזכיר את חטא המרגלים. עיקרו של חטא זה היה לשון הרע, כלשון הכתוב בפרשת שלח: "ויוציאו דיבת הארץ אשר תרו אותה אל בני ישראל וגו'. והאנשים אשר שלח משה לתור את הארץ וישבו וילינו עליו את כל העדה להוציא דיבה על הארץ. וימותו האנשים מוציא דיבת הארץ רעה במגיפה לפני ה'". וכמו כן האריכו חז"ל במסכת ערכין בחומד חטא הלשון, מתוך התבוננות בחטא המרגלים. ולכאורה צריך להבין מה שייך איסור לשון הרע על 'דומם'.

ועל כרחק, שלשון הרע איננו רק איסור של 'בין אדם לחבירו', אלא יש בו גם משום 'בין אדם למקום', וכמו שכתב החפץ חיים (ג י), ש"אפילו אם לא בא על ידי הלשון הרע שלו שום רעה להאיש ההוא וכו', מכלל לשון הרע לא נפקא וצריך כפרה. ויותר מזה, דאפילו אם הוא משער לכתחילה שלא יבוא לנידון שום רעה על ידי דיבורו, אף על פי כן אסור לו לספר בגנותו".

ימי הלולא - ראיית הטוב וקריבת ה' במשנתם של צדיקי הדורות

אהב ימים לראות טוב

הרה"ק ר' אהרן מבעלזא זיע"א בן הרה"ק ר' ישכר דוב זיע"א | כ"א אב תשי"ז

ומאידך התורה נחתמת בתיבות "אשר עשה משה לעיני כל ישראל". והיינו שכן ואור הצדיקים איננו פרט צדדי ונוסף 'בתוך הבריאה, אלא 'צדיק יסוד עולם' - הצדיקים הם יסוד ושורש הבריאה, מתחילתה ועד סופה.

[ובאותיות נוספות: אור הצדיקים הוא 'אורו של משיח', שענינו הוא תיקון הבריאה בסוד 'אדם דוד משיח', והיינו חיבור הבריאה מראשה לסופה: מאדם הראשון שבו נכללו כל הנשמות, ועד משיח אשר 'ידורש כל התורה מרישא לסיפא על כל הצירופים שבכל תיבה ותיבה, ואחר כך יעשה מכל התורה תיבה אחת' (תשואות חן פרשת תזריע בשם הבעש"ט הק').]

ובדרכי העבודה יש ללמוד מעבודת הצדיקים כיצד לחיות ולעבוד את השי"ת באופן 'שורשי'. והיינו, שאמנם אנו חיים בעולם המעשה ומתעסקים בפרטים רבים, אולם הכל צריך להיות מקושר לשורש שבו תלוי הכל, וכעין מה שכתב המאור ושמש' (פרשת כי תבוא): "אמר אדמו"ר הרב הקדוש רבינו אלימלך זצוק"ל על פסוק 'ידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר אנכי ה' אלהיך, שביאורו - שכל הדברים אשר דיבר אלהים, וכל המצוות שציוה הוא יתברך, תכלית כוונתו קיומם ועשייתם הוא שידע לומר 'אנכי ה' אלהיך, וששיגי בעשייתם ממציאותו יתברך".

נקודה זו יש ללמוד מעבודת הצדיקים, שהתבאר שזה המכוון בעסקם ב'שורשי' הדברים, וכמו כן כל בר-ישראל יכול לקח מכך למקומו ועבודתו, לחיות בעבודת ה' באופן שורשי ופנימי, לא להתעסק [רק] בפרטים החיצוניים, אלא לחפש בכל ענין את הנקודה הפנימית והשורשית.

(קול הלשון, שיעור מס' 389304197)

היה מספר [כ"ה] הגד"צ אבד"ק פאפא זצ"ל] משמו של האדמו"ר מבעלזא מהר"א זצ"ל, שפעם אחת נודמן לו לנסוע במסילת הברזל מהונגריה לפולין, ובאמצע הדרך עברה הרכבת בתוך מנהרה. מיד פתח ואמר "דצה הקב"ה שיהיו אומרים דברי קדושה בעולמו שברא בכל מקום שהוא: בשמים ממעל העמיד מלאכים שיאמרו לפניו שירה, בארץ מתחת יצר וברא את ישראל שישירו לפניו, אבל מתחת לארץ לא היה מי שישבחו אותו ית"ש, עד שנתן דעת ובינה ובני אדם שיהיו חוצבים מנהרות, וכשיבוא לשם יהודי יאמר דברים שבקדושה גם פה תחת הארץ".

(תולדות ויחי יוסף ח"ב עמוד שיג)

'תקון ליל שבועות', שאין הכוונה שאנו אומרים 'חלק' מהתנ"ך, אלא שבכל ענין וענין, כל הפרטים גזוים וטמונים בראשיתו ובסופו [וכמאמר צדיקים שכל התורה נכללת בחומש בראשית, וביותר בפרשת בראשית וכו' עד האות ב של בראשית וכו']. והענין אמרת תיקון ליל שבועות - שכאשר אנו אומרים את 'שורשי' התורה, הרי זה כאילו אמרנו את כל התורה כולה. ואמנם בעולם הגולה מי שילמד רק ג' פסוקים לא ייחשב שלמד את כל הפרשה, אך בליל חג השבועות עוסקים ב'שורשי' התורה, ולכן על ידי 'שלושמים' ג' פסוקים מתחילת הפרשה וכו', מעלה עליהם כאילו השלימו כל התורה שבכתב" (ספר סמיכת חכמים להגר נפתלי בן זיע"א). וכן האריך השל"ה הק' אודות הזכרת שמות הפרשיות וספרי התנ"ך ושמות המסכתות, שיש בחינה ש"קריאת השמות תועיל להיות נחשב כאילו עיין ולמד כולם".

וביותר שייכים הדברים לעבודת הצדיקים, כמו שאיתא שרבי' הוא ראשי תיבות 'ראש בני ישראל', והיינו שהם השורש שבו תלויים כל הפרטים. כמו כן, התורה פותחת ב'בראשית', ואיתא בזה"ק שהוא אותיות 'ראש-בית', והיינו כח הצדיקים שהם הראש והשורש לכל הבריאה.

ידוע ומפורסם גדל קדושתו העצומה של הרה"ק ר' אהרן מבעלזא זיע"א, שהיה ממש כחד מקמאי, למעלה מהשגתו. כידוע, הרה"ק מבעלזא היה גדול מאד בתורה, אלא שהסתיר והצניע זאת בקדושתו וצדקתו. אך סובביו הבחינו שכל פרט מדרכיו ונהגותיו היה מתחשב לפי שיטות הראשונים והפוסקים.

אחד מאלו שזכו לשמשו היה הגד"צ ר' אהרן מרדכי רוטנר זצ"ל, אשר סיפר לזרד אחרון מה שראה בקודש פנימה. פעם אחת סיפר, ששבת אחת שמע את הרה"ק מבעלזא לחוש תוך כדי סעודת 'חלק תפוחין קדישין' שני תיבות - "ציאות מגבא". וביאר רא"מ זצ"ל, שבכך קיים הרה"ק מבעלזא זיע"א את דברי האריז"ל ללמוד בכל אחת מסעודות השבת שמונה פרקים ממסכת שבת, שכן פרק א' פותח בתיבה 'ציאות', ופרק ח' מסתיים בתיבה 'מגבא'.

[ומענין לענין ראה בספר ראשית חכמה שעד האהבה פ"י אודות מלאך שיש לו אלף פיות, ומה שמסופר בספר דרכי חיים עמוד קמא אודות הרה"ק מצאנו זיע"א.]

והנה אמנם מדובר בענינים גבוהים מופלאים ונעלמים, אך יש לומר ולפרש סוגיא זו לפי מה שנתבאר בענין אמירת